

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УПРАВНИ СУД
З У. 14108/14
09.03.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд, у већу састављеном од судија: Живане Ђукановић, председника већа, Јелене Тишма-Јовановић и Љиљане Јевтић, чланова већа, са судијским помоћником Горданом Вукићевићем, као записничарем, одлучујући у управном спору по тужби тужиоца Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, поднете против тужене Агенције за реституцију – Јединица за конфесионалну реституцију, ради поништаја решења тужене број 46-00045/2007 од 21.10.2014. године, уз учешће заинтересованог лица – А.А., из ..., чији је пуномоћник Милан Шашић, адвокат из Новог Сада, Руђера Бошковића број 1, у предмету враћања имовине, након усмене јавне расправе, у нејавној седници већа одржаној дана 09.03.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

I Тужба СЕ ОДБИЈА.

II ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац Република Србија да заинтересованом лицу А.А., надокнади трошкове спора у износу од 34.500,00 динара, у року од 15 дана од пријема пресуде.

Образложење

Оспореним делимичним решењем Агенције за реституцију Републике Србије, Јединице за конфесионалну реституцију број: 46-00045/2007 од 21.10.2014. године у ставу првом диспозитива решења усвојен је захтев и А.А. на име накнаде за одузету имовину утврђено је право својине на пољопривредном земљишту у КО ... у укупној површини од 15.86.96ха и то на 055518/246013 идеална дела сувласничког удела Републике Србије катастарске парцеле бр. ... по култури њива 2. класе, уписана у листу непокретности број ... КО ... на 144890/246013 идеална дела као државна својина Републике Србије са правом коришћења Министарства пољопривреде и заштите животне средине, а на 101123/246013 идеална дела као приватна својина А.А., чија укупна

површина износи 24.6013 ха и на 103178/140269 идеална дела катастарске парцеле бр. ..., по култури њива 2. класе, уписана у листу непокретности бр. ... КО ... као државна својина Републике Србије са правом коришћења Министарства пољопривреде и заштите животне средине, чија укупна површина износи 14.02.69 ха; у ставу друго диспозитива решења обавезана је Република Србија као власник и Министарство пољопривреде и заштите животне средине као корисник предметних непокретности, да А.А., пренесу у својину а по истеку уговора о закупу ... 2014. године и предају у државину непокретности наведене; у ставу трећем диспозитива решења обавезана је А.А. да омогући закуп земљишта на предметним катастарским парцелама несметано коришћење истих до истека уговора о закупу ... 2014. године; у ставу 4. диспозитива решења наложено је органу надлежном за упис права на непокретностима да на основу тог решења изврши упис права својине на непокретностима из тачке 1. диспозитива тог решења у корист А.А. , у јавне књиге у којима се врши упис права на непокретностима; у ставу петом диспозитива решења да ће у погледу враћања гробља у селу и куће број ... и ... са двориштем у селу ..., бити одлучено накнадно, посебним решењем када се за то стекну законски услови и у ставу 6. диспозитива решења да свака странка сноси своје трошкове.

У тужби којом оспорава законитост решења туженог органа, тужилац сматра да је оно донето на основу погрешне примене закона. Наиме, одредбом члана 4. Закона о враћању имовине цркама и верским заједницама, није прописана обавеза, већ овлашћење Републике Србије, као обвезника враћања имовине, да уместо одузете да накнаду у виду друге одговарајуће имовине или да исплати новчану накнаду, па како се тужилац противио накнади у виду друге одговарајуће имовине, тужени није могао да донесе решење којим се захтев усваја. Међутим, чак и у случају када би се одредбе поменутог закона, тумачиле као обавеза враћања друге одговарајуће имовине, није било места усвајању захтева, све до правноснажног окончања поступка по одредбама Закона о враћању имовине и обештећењу, обзиром да се на овај начин доводе у неравноправан положај друге странке у поступцима враћања имовине. Тужилац сматра и да је решење неразумљиво и неизвршиво и у супротности са одредбама Закона о општем управном поступку, обзиром да се враћа идеални део катастарске парцеле ..., а да при томе идеални део није реално опредељен, па се не може утврдити који део парцеле се враћа подносиоцу захтева, због чега је било неопходно да се претходно изврши разграничење враћене парцеле. Са наведених разлога, тужилац предлаже да суд тужбу уважи, поништи оспорено решење и да списе врати на поновно одлучивање.

У одговору на тужбу тужени орган је, остајући у свему при разлозима датим у образложењу оспореног решења предложио да суд тужбу одбије као неосновану.

У одговору на тужбу заинтересовано лице је преко пуномоћника адвоката Милана Шашића из Новог Сада, оспорило све наводе тужбе и истакло да враћање у натуралном облику у конкретној ситуацији није могуће нити је исправан и тужиочев став да није било места усвајању захтева, све до правноснажног окончања поступка по одредбама Закона о враћању имовине и обештећењу. Тужилац није доказао постојање ниједног од услова за забрану отуђења имовине из државне својине иако су му, као

државном органу, били доступни сви подаци. Такође, свако заинтересовано лице могло је да стави у катастру и у земљишној књизи забележбу вођења поступка, а такве забележбе нема. На подручју КО ..., где се налази враћена земља, спроведена је комасација и након комасације земљиште је уписано као власништво краљевичке општине. Пошто није дозвољен повраћај у пређашње стање на подручју комасације и арондације, физичким лицима не би могла да буде враћена земља на том подручју, чак и да је одузета. Тужени је правилно применио Закон о враћању имовине црквама и верским заједницама и то посебно одредбе које се односе на земенску реституцију. Што се тиче сувласништва, то је стари правни институт који је важио и у важи у свим правним системима и ни на који начин не утиче на обавезу враћања имовине по Закону о враћању имовине црквама и верским заједницама. Разграничење (физичка деоба) може да се уради у свако доба на захтев било ког сувласника. Услови за разграничење постоје тек након одређивања сувласништва. Тужилац се у поступку противио враћању до истека рока у коме се може поднети захтев за враћање имовине по Закону о враћању имовине и обештећењу а тај рок је, као преклузивни, протекао, а нико други није поднео захтев за враћање предметног земљишта. Тужилац се није изјаснио ни на налаз вештака и унапред се придружио мишљењу Министарства пољопривреде и заштите животне средине а које се није изјаснило ни на налаз вештака нити на предлог за враћање имовине. Са наведених разлога, предлаже да се тужба у целости одбије као неоснована и да се обавезе тужилац да заинтересованом лицу надокнади трошкове управног спора и то за састав одговора на тужбу у износу од 16.500,00 динара.

Управни суд је дана 07.03.2017. године, одржао усмену јавну расправу, применом одредбе члана 34. став 2. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС", бр. 111/09), којим је прописано да је расправа обавезна ако су у управном поступку учествовале две или више странака са супротним интересима. Усмена јавна расправа одржана је у складу са чланом 38. Закона о управним споровима у присуству пуномоћника заинтересованог лица - адвоката Стевана Шашића, који је на расправу приступио по заменичком пуномоћју адвоката Милана Шашића, а у одсуству уредно позваних тужиоца и уредно позваног туженог органа.

Пуномоћник заинтересованог лица је у речи на усменој расправи остао у свему при наводима изнетим у одговору на тужбу и истакао је поново да на подручју где је извршена комасација није могућ повраћај у пређашње стање, па ни физичким лицима не може бити враћена земља која је одузета, односно није могућа натурална реституција. Предложио је да се тужба одбије као неоснована, а трошкове спора тражио је према трошковнику у писаном облику који је приложио и то за састав одговора на тужбу 16.500,00 динара, за приступ на усмену расправу 18.000,00 динара, као и за путне трошкове 8.100,00 динара, али суду није приложио ни фактуру са бензинске пумпе нити било који други доказ о тим трошковима.

Оцењујући законитост оспореног решења у границама захтева из тужбе, у смислу члана 41. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС" број 111/09), ценећи наводе, одговоре на тужбу, наводе пуномоћника заинтересованог лица на усменој јавној расправи, као и целокупне списе ове управне ствари, Управни суд је

нашао да је тужба неоснована.

Ово стога што из списка предмета и из образложења оспореног решења произилази да је тужени орган одлучивао на основу захева који је поднет од стране заинтересованог лица и да је одлуку донео након што је извршио увид у одлуку Месног народног одбора ... бр. .../46 од 01.02.1946. године која је потврђена одлуком Окружног аграрног суда Сремска Митровица бр. .../46 од 18.02.1946. године, потом уверење о идентификацији Републичког геодетског завода – Службе за катастар непокретности Ириг бр. 952-2/12-47 од 01.10.2012. године, извод из листова непокретности као и у налаз и мишљење вештака а у коме је стални судски вештак пољопривредне струке навео методе на основу којих је приликом квантитативног и квалитативног поређења катастарских парцела одузетих у КО ... и катастарске парцела које су предложене за повраћај у КО ..., утврдио које земљиште је подобно за замену реституцију. Даље, тужени је навео у образложењу оспореног решења да је пошао од члана 4. Закона о враћању имовине црквама и верским заједницама, а у коме је прописан редослед модалитета реституције и у смислу које одредбе натурална реституција има приоритет у односу на враћање друге одговарајуће имовине а враћање друге одговарајуће имовине има приоритет у односу на исплату новчане накнаде. Стога је тужени орган оценио да није релевантно противљење за повраћај имовине дато од стране законског заступника Републике Србије у писменом изјашњењу. Тужени наводи да је ценио и то што иако уредно позвано, Министарство пољопривреде и заштите животне средине, као корисник предметних непокретности, није приступило ни усменој расправи нити је дало писмено изјашњење на налаз и мишљење вештака у конкретном предмету. На основу наведеног, тужени је навео, са позивом на одредбу члана 205. став 1. Закона о општем управном поступку, да је одлучио као у диспозитиву делимичног решења које се оспорава тужбом.

Одредбом члана 1. Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама ("Службени гласник РС" број 46/06), прописано је да се тим Законом уређују услови, начини и поступак враћања имовине која је на територији Републике Србије одузета од црква и верских заједница, као и од њихових задужбина и друштава, применом прописа о аграрној реформи, национализацији, секвестрацији и других прописа који су донети и примењивани у периоду од 1945. године, као и у свим другим актима којима је вршено одузимање те имовине, без тржишне накнаде.

Одредбом члана 4. истог Закона прописано је да се одузета имовина враћа, по правилу у натуралном облику, или се накнађује у виду друге одговарајуће имовине, а тржишна новчана накнада исплаћује се само ако враћање у натуралном облику или у виду друге одговарајуће имовине није могуће.

Сагласно одредбама чл. 7. и 9. Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама ("Службени гласник РС", бр. 46/06), обвезник враћања непокретности је Република Србија, односно друго правно лице које је у моменту ступања на снагу овог закона власник одузете имовине, а предмет враћања су непокретности које су у моменту одузимања биле у власништву црква и верских заједница. Чланом 149. Закона о општем управном поступку, прописано је да се

чињенице на основу којих се доноси решење утврђују доказима, а да се као доказ могу употребити сва средства подесна за утврђивање стања ствари и која одговарају поједином случају, као што су : исправе, искази сведока, изјаве странака, налази и мишљења вештака, увиђај, као и будући да је свим странкама омогућено да учествују у поступку, те да не постоје сметње за враћање описане имовине прописане одредбама члана 11. Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама, тужени је с позивом на одредбу члана 4. цитираног Закона о враћању имовине црквама и верским заједницама и на одредбу члана 205. став 1. Закона о општем управном поступку, одлучио као у диспозитиву оспореног решења.

Полазећи од наведеног и цитираних законских одредби, правилно је по оцени Управног суда, тужени орган, налазећи да су испуњени услови прописани одредбама члана 4. Закона о враћању имовине црквама и верским заједницама, и уз поштовање одредби Закона о општем управном поступку, донео решење, поступајући по захтеву заинтересованог лица, на основу достављене документације.

За своју одлуку тужени је дао разлоге које у свему као правилне и на закону засноване прихвата и овај суд. При томе је тужени орган одговорио на све примедбе Државног правобранилаштва, као заступника власника непокретности које су предмет враћања и оценио је да они нису прихватљиве јер је законодавац у члану 4. Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама, прописао редослед моделитета реституције, а то образложење туженог је по оцени Управног суда, правилно, аргументовано доказима и на закону засновано.

Управни суд је ценио наводе тужбе да је оспорено решење донето на основу погрешне примене закона, јер чланом 4. Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским заједницама није прописана обавеза, већ овлашћење Републике Србије да уместо одузете имовине да накнаду у виду друге одговарајуће имовине или да исплати новчану накнаду, па је нашао да су неосновани. Како чланом 4. наведеног закона није прописано овлашћење Републике Србије, као обвезника враћања имовине, да изабере начин враћања одузете имовине, већ је тачно наведен редослед намирена, суд налази да је доносећи оспорено решење тужени у свему поступио у складу са овом законском одредбом. Ово са разлога што је правилно утврдио да се одузета имовина не може вратити у натуралном облику због спроведеног поступка комасације, а на основу налаза и мишљења вештака, основано закључио да предложене катастарске парцеле представљају друго одговарајуће земљиште.

Суд је нашао да нису основани ни наводи тужбе да није било места усвајању захтева за реституцију до правоснажног окончања поступка по одредбама Закона о враћању имовине и обештећењу, имајући у виду да лицима која евентуално буду поднела захтев за враћање одузетог пољопривредног земљишта, такође неће бити враћено земљиште које им је одузето, будући да се то земљиште више не може идентификовати као такво, већ ће им бити враћено одговарајуће земљиште у комасационом подручју, односно исплаћена тржишна новчана накнада у складу са

одредбом чл. 4. Закона о враћању (реституцији) имовине црквама и верским зајединцама или у складу са одредбом члана 4. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу ("Службени гласник РС", бр. 72/11 и 108/13), биће им дато обештећење у виду државних обвезница Републике Србије и у новцу.

Са изнетих разлога, налазећи да оспореним решењем није повређен закон на штету тужиоца, Управни суд је применом одредбе члана 40. став 2. Закон о управном споровима, одлучио као у ставу I диспозитива пресуде.

Одлучујући о захтеву заинтересованог лица за накнаду трошкова управног спора, одређених на усменој јавној расправи одржаној дана 31.01.2017. године, Управни суд је, имајући у виду успех заинтересованог лица у овом спору, нашао да је захтев за накнаду трошкова делимично основан, будући да је у вези са вођењем овог управног спора заинтересовано лице имало трошкове за састав одговора на тужбу у износу од 16.500,00 динара, као и износ од 18.000,00 динара за приступ на јавну расправу, што укупно износи 34.500,00 динара, а који трошкови су одмерени у складу са Тарифним бројем 43. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката ("Службени гласник РС", број 121/12), па је одлучио као у ставу II диспозитива ове пресуде, применом одредаба чл. 66., 67. и 74. Закона о управним споровима, а сходном применом одредаба чл. 150. и 153. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" број 72/11), те применом члана 5. Закона о судским таксама ("Сл.гласник РС", бр. 28/94...93/12), сагласно којој заинтересовано лице не подлеже судским таксама. Суд није уважио захтев за накнаду путних трошкова, с обзиром да за њих нису приложени докази.

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ
Дана 09.03.2017. године, 3 У. 14108/14

Записничар
Гордан Вукићевић,с.р.

Председник већа - судија
Живана Ђукановић,с.р.

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Дејан Ђурић

ЦРП